2.3. Bedir Savaşı

Müslümanların seriyyeleri ve gazvelerinden ticaret kervanlarının tehlikeye girdiğini gören Kureyşli müşriklerin endişesi arttı. Müşrikler, Müslümanlara gözdağı vermek için bazen Medine yakınlarına kadar gelerek Müslümanlara ait koyun sürülerini yağmalıyor, Müslümanları kışkırtıyorlardı. Medine'de Müslümanları ortadan kaldırmak için büyük bir savaş hazırlığı yapıyorlardı. Mekke lideri Ebu Süfyan hazırlandığı bu büyük savaşın finansmanını sağlamak için çok büyük bir kervan hazırladı. Müslümanların Mekke'de bıraktıkları mallarını yağmalayıp arazi ve evlerine el koydu. Müslümanların mallarını hazırladığı büyük kervana koyarak satmak için Şam tarafına doğru yola çıktı.

22. İbni Hişam, Siretü'n Nebeviyye, C 2, s.240-241.

Bu durumu haber alan Müslümanlar, Peygamberimize Suriye'den dönen Ebu Süfyan'ın kervanını Bedir'de durdurabileceklerini söylediler. Müslümanlar gönüllü olarak Peygamberimize katılabileceklerini belirttiler. Bunun üzerine Peygamberimiz 17 Ramazan 624 yılında yanına 300 kişilik bir askeri birlikle Mekke-Şam yolu üzerindeki Bedir'e doğru hareket etti.

BİLGİ NOTU

Bedir kasabası, Medine'nin 120 km. kadar güneybatısında ve Kızıl Deniz sahiline 20 km. uzaklıktadır. Bedir, Mekke'den gelip Medine'den geçerek Suriye'ye kadar uzanan yol üzerinde olup Mekke-Medine arasındaki konak yerlerinden biri idi. Bedir halkı, kasabalarına uğrayan ticaret kervanlarına verdikleri hizmetler karşılığında elde ettikleri kazançlarla geçinirlerdi. Ayrıca her yıl zilkade ayında burada kurulan bir panayır, kasaba halkına önemli gelir sağlardı. Bedir kasabasının İslam tarihinde önemli bir yeri vardı.

(Mustafa Fayda, "Bedir Gazvesi", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 25, s.325.)

Hz. Peygamberin yola çıktığını haber alan Ebu Süfyan, kervanın güvenliğini sağlamak için Mekke'den yardım istedi. Mekkeli müşrikler, kervanı kurtarmak için hemen harekete geçtiler. Hazırlanan Mekke ordusu, Müslümanlarla karşılaşmak için yola çıktı. Ebu Cehil'in kumandasındaki müşrikler 100 atlı, 700 deve, geri kalanı yaya olmak üzere 950 kişiden oluşuyordu. Ordunun çoğu zırhlı ve ağır silahlarla donatılmıştı.

Ebu Süfyan'ın habercisi gelerek kervanın kurtulduğunu, dolayısıyla savaşa gerek kalmadığını Mekke ordusuna bildirdi. Çünkü Ebu Süfyan yolunu değiştirerek kervanıyla beraber kaçmayı başarmıştı. Mekke ordusunun ileri gelenlerinden olan Utbe ve Ebu Cehil arasında kervanlarının kurtulduğu için Müslümanlarla savaşıp savaşmama konusunda sert tartışmalar oldu. Mekke ordusu, kervanlarının kurtulmasına rağmen savaşmaya karar vererek Mekke-Şam yolu üzerinde Bedir'e kadar geldiler. Peygamberimiz ordusuyla birlikte müşriklerden önce Bedir'e gelmişti. İslam ordusu 3 atlı, 70 deve den oluşan 313 kişiydi.

Bedir kasabasında kervanların konakladığı yerde su kuyuları vardı. Hz. Peygamber askerin su ihtiyacını karşılamak için bu bölgeyi seçmişti. Müslüman askerler su ihtiyaçlarını doldurup kuyuları kapattılar. Bedire gelen müşrik ordusu Bedir kuyularının kapandığını öğrenince telaşlandılar.

Bedir Savaşı'nın yapıldığı bölge ve kuyuların günümüzdeki görünümü.

Bedir Savaşı, arap geleneklerine göre tek tek vuruşma (mübâreze) ile başlaması için Kureyşliler ortaya üç kişi çıkardı. Müminlerden de Hz. Hamza, Hz. Ali ve Hz. Ubeyde karşılık verdiler. Bu üç Müslüman karşılarındaki müşrikleri öldürdüler. Artık savaş, iyice kızışmıştı. Kureyşliler saldırıya geçti. Müslümanlar karşı koydular ve büyük bir azimle dayandılar. Sonunda zafer Müslümanların oldu.

YORUMLAYALIM

Bedir Savaşı'yla ilgili olarak "**Hatırlayın ki siz Rabb'inizden yardım istiyordunuz. O da ben peş peşe gelen bin melek ile size yardım edeceğim, diyerek duanızı kabul buyurdu.**" *(Enfâl suresi, 9. ayet.)* ayetini yorumlayınız.

Bedir Savaşı'nda sonunda Ebu Cehil başta olmak üzere müşriklerin önde gelenleri öldürüldü. Bedir zaferinin Müslümanlar üzerindeki manevi etkisi büyük oldu. Bu zafer, Medine'de Hz. Peygamber'in gücünü artırdı.

Bedir zaferinde elde edilen ganimetler Medine'ye dönerken yolda savaşa katılanlar arasında eşit şekilde dağıtıldı.[23]

Bedir yenilgisi Mekkelilere çok ağır geldi. Arabistan'da Mekkeli putperestlerin itibarı sarsıldı. Bedir zaferinden sonra ele geçirilen Mekkeli esirler için fidye ödemek şartıyla salıverilme kararı çıktı. Bazı esirler fidye ödemeye güçlerinin yetmeyeceğini söyleyince her bir esir, on Müslümana okuma yazma öğretme şartıyla serbest bırakıldı.

Putperest Medineliler de Bedir zaferinden sonra İslamiyeti kabul etmeye başladılar. Bedir Savaşı'nın Müslümanların zaferiyle sonuçlanması Yahudileri rahatsız etti. Yahudiler Medine'deki konumlarının zayıflayacağı endişesine kapıldılar. Bu arada Yahudi kabilelerinden Kaynukaoğulları çarşısında, bir grup Yahudi, Müslüman bir kadına saldırdı. Hz. Peygamber onlara yaptıkları bu davranışın Medine Antlaşması'na aykırı olduğunu söyledi. Ancak onlar, bunu kabul etmediler. Bunun üzerine Kaynukaoğulları Medine Antlaşması'nı ihlal ettiklerinden dolayı Medine'den çıkarıldılar.

Bedir zaferinden sonra Mekkeli putperestler Müslümanlardan Bedir'in intikamını almak için yemin ettiler. Yeni bir savaş için hazırlık yapmaya başladılar.

23. Vakidi, Kitabü'l Magazi, C 1, s. 103.